

Ocena zasobów pomocy społecznej

Autorzy:

Sebastian Matuszewski

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	5
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	6
3.1	GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	10
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	12
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	14
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	18
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	19
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	19
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	20
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	22
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	22
10	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	23
10.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	23
10.2	KOSZTY	26
10.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	26
10.4	POWODY PRYZNANIA POMOCY	27
10.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	28
10.6	POMOC W FORMIE USŁUG	29
10.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	30
10.8	ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)	30
10.9	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	31
11	Wnioski końcowe	34

1. Wprowadzenie

Ocena zasobów pomocy społecznej sporządzana jest na podstawie art. 16a ustawy o pomocy społecznej. Ocena zasobów przygotowywana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Niniejsze opracowanie obejmuje infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe ma zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy. Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym.

Rolą gminy w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej jest zaspokajanie w środowisku lokalnym indywidualnych potrzeby wspólnoty mieszkańców. Wspólnota za pośrednictwem wyspecjalizowanych służb podejmuje działania zmierzające do niwelowania różnic w procesie zaspokajania podstawowych potrzeb wówczas, gdy są one wywołane czynnikami niezależnymi od jednostki czy rodziny. Na szczeblu gminy pomoc społeczna kierowana jest wprost do osób najbardziej potrzebujących. Skupia się na doraźnym rozwiązywaniu konkretnych problemów.

ZASADY DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmięczenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całonocnymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka.

Zmiany, zwane polską transformacją, spowodowały podział społeczeństwa na dwie podstawowe grupy: biednych i bogatych, ze znaczącą przewagą tych pierwszych. Nasila się więc zjawisko wykluczenia społecznego, które polega na tym, że całe grupy ludzi stają się nikomu niepotrzebne, nie stanowiąc nawet rezerwowej armii pracy. Znaczący tematyczny podkreślają, że w Polsce utrzymuje się "społeczeństwo dwupoziomowe". Znamionuje je podział na dwie podstawowe kategorie, tj. ludzi, którzy utrzymują się z pracy i ludzi, których egzystencja oparta jest w sposób trwały na pomocy społecznej. W związku z tym obserwujemy na szeroką skalę poczucie niepewności jutra i osłabienie przejawów solidarności grupowej, czego charakterystyczną cechą jest załamanie się zaufania do osób, grup i instytucji działających na scenie politycznej. Polacy oczekują od państwa, że będzie łagodzić dotkliwe, społeczne skutki transformacji, zwłaszcza bezrobocie i ubóstwo. Oczekiwania te łączą się z postulatami okoliczności wzmocnienia kontroli państwa nad procesem zachodzących przemian i uznaniu umowy społecznej za instytucjonalną formę partycypacji społeczeństwa w tworzeniu programów pomocy i realizacji reformy systemowej.

Niesienie pomocy drugiemu człowiekowi ma długą historię, bowiem postrzeganie drugiego człowieka z jego wadami i zaletami jest miarą człowieczeństwa. Przemiany społeczno-gospodarcze, które od kilkunastu lat przetaczają się przez nasz kraj niosą wiele negatywnych konsekwencji dla znacznej części Polaków, w tym i dla mieszkańców naszej gminy. Coraz większa ich liczba nie potrafi odnaleźć się w nowej rzeczywistości i samodzielnie poradzić z codziennymi trudnościami i zaspokajaniem potrzeb.

Główny ciężar eliminowania tychże niedoborów i niedostatków spoczywa na gminie, która w ramach zadań własnych realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej państwa, zasadniczym elementem zabezpieczenia społecznego, która spoczywa również na administracji samorządowej, bowiem to na poziomie społeczności lokalnej możliwe jest pełniejsze rozpoznawanie potrzeb i dobór skutecznych metod i form pomocy.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy winne są współpracować z pracownikami socjalnymi w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej w gminie utworzony został w 1990 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa, która działa na podstawie statutu, regulaminu organizacyjnego i ustawy o pomocy społecznej.

Działalność ośrodka finansowana jest z budżetu wojewody i budżetu gminy. Z mocy ustawy o pomocy społecznej wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MOPS

W skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu wchodzi:

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań którego w szczególności należy przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, praca socjalna oraz dokonywanie analiz i ocen zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń. Ponadto pracownicy socjalni, wykorzystując potencjał i zasoby lokalnych środowisk oraz organizacji i stowarzyszeń inicjują nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację i borykającym się z różnego rodzaju problemami i patologiami społecznymi.

Oprócz zadań wynikających wprost z ustawy o pomocy społecznej pracownicy socjalni realizują m in. zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ustanowioną przede wszystkim w celu udzielania skuteczniejszej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej inicjują posiedzenia grup roboczej w konkretnej sprawie osoby doświadczającej przemocy poprzez określenie składu grupy i nawiązanie kontaktu z przedstawicielami instytucji działających na rzecz konkretnej rodziny.

Ilość zatrudnionych pracowników socjalnych reguluje art. 110 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, który mówi, że: „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

Dział Świadczeń z Pomocy Społecznej - do zadań którego w szczególności należy przyjmowanie wywiadów środowiskowych od pracowników socjalnych i realizacja zaplanowanych świadczeń, sporządzanie list wypłat zasiłków, sporządzanie przelewów do zakładów, instytucji w celu realizacji pomocy w naturze, przygotowywanie i sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznania lub odmowy przyznania pomocy, sporządzanie rozliczeń z przyznawanych świadczeń w formie niepieniężnej np.: posiłki w przedszkolach, szkołach, posiłki w Dziennym Domu Pomocy. Pracownicy Działu prowadzą ponadto miesięczne rozliczenia wynikające z programu komputerowego „POMOST”, przygotowują rozliczenia finansowe dla Działu Finansowo – Księgowego, prowadzą sprawozdawczość.

Dział Finansowo-Budżetowy - do zadań którego w szczególności należy opracowanie projektu budżetu Ośrodka oraz koordynacja czynności z tym związanych, obsługa księgową i finansową MOPS.

Dział Administracyjno-Organizacyjny - do zadań którego w szczególności należy prowadzenie spraw z zakresu plac, spraw organizacyjnych i kadrowych, obsługi sekretariatu, spraw administracyjnych, spraw związanych z ochroną danych osobowych.

Dzienny Dom Pomocy - Działalność Dziennego Domu Pomocy skupia się na umożliwieniu kontaktów towarzyskich ludziom starszym i osobom niepełnosprawnym, umożliwieniu ich rozwoju kulturalnego i osobowościowego oraz organizowanie czasu pobytu z uwzględnieniem zainteresowań indywidualnych poprzez prowadzenie różnorodnych zajęć terapeutycznych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalno -oświatowych. Placówka realizująca zadanie polegające na wydawaniu gorącego posiłku.

Punkt Pomocy Kryzysowej - do zadań którego należy udzielanie wszechstronnej pomocy i poradnictwa dla ofiar przemocy rodzin z problemem alkoholowym, osób i rodzin z problemem narkotykowym.

POMOC ŚRODOWISKOWA

Podstawowym celem działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócić się do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym.

Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów.

Formy pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiekuńczo – wychowawczą, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji społecznej, przy jednoczesnym wystąpieniu przynajmniej jednej z w/w okoliczności.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej jest dochód netto nie przekraczający kwoty 542 zł, natomiast dla osoby w rodzinie - kwota 456 zł.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznanego świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie świadczenia. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, mogą wówczas ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca socjalna i świadczenie usług socjalnych. Świadczenia materialne stanowią uzupełnienie tych działań.

Wśród świadczeń pomocy społecznej wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje świadczeń: świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Praca i zadania pracowników socjalnych

Pracownicy socjalni zatrudnieni są głównie w Dziale Pomocy Środowiskowej. Mają bezpośredni kontakt z beneficjentami pomocy społecznej: diagnozują sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, rozpoznają ich potrzeby i oczekiwania, podejmują działania w formie pracy socjalnej zmierzające do rozwiązania trudnej sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej.

Ustawowym obowiązkiem ośrodków pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej rozumianej jako działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług, umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

Głównym realizatorem pracy socjalnej jest pracownik socjalny, który już przy pierwszej wizycie, podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwością rozwiązania występujących problemów, udziela porad, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych.

Ponadto, podejmuje szereg działań zmierzających do zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, działa na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych.

Do podstawowych zadań pracowników socjalnych należy przede wszystkim:

- dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- współdziałanie w opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- współdziałanie w sporządzaniu bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej,
- przyznawanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin,
- organizowanie i zapewnienie usług opiekuńczych o określonym standardzie w miejscu zamieszkania,
- integracja społeczna i zawodowa osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Praca socjalna to działania podejmowane przez pracowników socjalnych, skierowane na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Polega przede wszystkim na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osób oraz na pomocy w uzyskaniu dla tych osób poradnictwa i wsparcia w rozwiązywaniu problemów w powołanych do tego instytucjach i organizacjach pozarządowych oraz wspieraniu w uzyskiwaniu pomocy. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	37 261	36 980	36 980	36 566	36 559
KOBIETY						
Ogółem	2	19 566	19 437	19 437	19 351	19 344
Wiek 0-17	3	3 080	2 981	2 981	2 988	2 981
Wiek 18-59	4	11 202	11 019	11 019	10 780	10 780
Wiek 60 lat i więcej	5	5 284	5 437	5 437	5 583	5 583
MĘŻCZYNI						
Ogółem	6	17 695	17 543	17 543	17 215	17 215
Wiek 0-17	7	3 202	3 156	3 156	3 226	3 226
Wiek 18-64	8	12 402	12 161	12 161	10 440	10 440
Wiek 65 lat i więcej	9	2 091	2 226	2 226	3 549	3 549
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	6 314	6 905	5 055	4 955	4 855
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	3 083	3 616	2 948	2 848	2 748
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	1 592	1 471	1 003	903	803
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	2 095	2 095	1 973	1 903	1 833
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	14	157	157	221	272	312
w tym z wiersza 13: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	110	110	130	141	152
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	16	74	74	34	71	71
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	17	0	0	24	27	29
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	18	1	1	2	2	2
Liczba opiekunów dziennych do dzieci	19	0	0	17	17	17
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	20	92	92	138	150	150
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	21	82	66	47	50	50
Powody nie przyznania miejsca w żłobku						
brak wolnych miejsc	22	82	66	47	50	50
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	23	10	10	13	13	11
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	24	1 070	1 141	1 180	1 115	1 025
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	25	130	75	0	0	0
Powody nie przyznania miejsca w przedszkolu						

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży - ogółem	26	0	0	5	5	5
Z tego: (wiersze "Przyszkolne" i "Pozaszkolne")						
Przyszkolne	27	0	0	2	2	2
Pozaszkolne	28	0	0	3	3	3
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	29	0	0	0	0	0
Liczba hospicjów	30	0	0	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	31	X	X	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny"

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	1 476	1 811	2 021	2 021
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	2	1 472	1 646	1 658	1 658
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	698	822	852	852
Wiek 0-17	4			400	400
Wiek produkcyjny *	5			939	939
Wiek poprodukcyjny **	6			319	319
Liczba rodzin	7	1 062	1 143	1 132	1 132
Liczba osób w rodzinach	8	2 374	2 561	2 418	2 418
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)					
Ogółem	9			886	886
W tym: osoby długotrwale korzystające	10			443	443
Wiek 0-17	11			178	178
Wiek 18-59	12			541	541
Wiek 60 lat i więcej	13			167	167
w tym: MĘŻCZYŹNI (z wierszy 2-6)					
Ogółem	14			772	772
W tym: osoby długotrwale korzystające	15			409	409
Wiek 0-17	16			222	222
Wiek 18-64	17			398	398
Wiek 65 lat i więcej	18			152	152
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	19	1 081	1 137	1 135	1 135

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Liczba rodzin	20	1 024	1 069	1 070	1 070
Liczba osób w rodzinach	21	2 282	2 403	2 290	2 290
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	22	650	802	810	815
Liczba rodzin	23	443	532	553	555
Liczba osób w rodzinach	24	1 153	1 333	1 324	1 326
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba osób ogółem	25	0	0	0	0
Liczba rodzin	26	1 148	1 242	1 196	1 196
Liczba osób w rodzinach	27	2 568	2 787	2 395	2 395
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	28	781	860	860	855
Liczba osób w rodzinach	29	1 767	1 948	1 869	1 854
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	30	733	776	779	772
Liczba osób w rodzinach	31	1 771	1 906	1 863	1 854
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	420	422	471	475
Liczba osób w rodzinach	33	909	913	918	915
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	34	579	598	665	660
Liczba osób w rodzinach	35	1 208	1 276	1 285	1 276
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZYCH					
Liczba rodzin	36	402	434	539	542
Liczba osób w rodzinach	37	1 176	1 234	1 358	1 329
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	38	63	72	57	60
Liczba osób w rodzinach	39	112	126	107	110
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	40	1	1	3	3
Liczba osób w rodzinach	41	1	1	3	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA					
Liczba rodzin	42	50	71	99	104
W TYM: WIELODZIECNOŚĆ					
Liczba rodzin	43	28	49	73	70
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	44	47	50	82	80
Liczba osób w rodzinach	45	59	65	103	101
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	46	15	32	26	25

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Liczba osób w rodzinach	47	25	54	40	39
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	48	12	15	16	15
Liczba osób w rodzinach	49	28	35	34	33
KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	51	0	1	2	2
Liczba osób w rodzinach	52	0	2	10	10
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba rodzin	53	5	3	21	21
Liczba osób w rodzinach	54	17	12	64	64
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba rodzin	55	0	0	0	0
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓLEM					
Liczba osób	56	60	69	72	55
Liczba świadczeń	57	13 049	16 629	19 412	16 500
Kwota świadczeń w złotych	58	119 859	137 453	168 007	150 000
W TYM: SPECJALISTYCZNE (wiersze 59 - 61)					
Liczba osób	59	8	9	7	7
Liczba świadczeń	60	1 445	2 364	2 183	2 250
Kwota świadczeń w złotych	61	20 286	25 702	21 235	25 000
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	62	3	5	4	4
Liczba świadczeń	63	1 135	834	1 145	1 160
Kwota świadczeń w złotych	64	13 020	11 647	14 550	19 000
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	65	98	22	18	15
Liczba osób w rodzinach	66	225	58	39	35
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	67	898	841	742	724
Liczba osób w rodzinach	68	1 970	1 882	1 599	1 502
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	69	0	1	15	17
Liczba osób w rodzinach	70	0	1	46	52
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	71	1	5	29	37
Liczba osób ogółem objętych kontraktem	72	32	35	29	37
W tym: liczba osób objętych kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	73	0	0	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

GINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2012	Rok 2013			
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIŁEK STAŁY					
Liczba osób	1	182	225	236	251
Liczba świadczeń	2	1 754	2 041	2 283	2 350
Kwota świadczeń w złotych	3	642 976	826 554	943 999	1 000 000
W tym: (wiersze 4-6)					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	4	127	152	167	172
Liczba świadczeń	5	1 304	1 456	1 761	1 789
Kwota świadczeń w złotych	6	526 529	662 092	803 036	832 050
W tym: (wiersze 7-9)					
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	7	55	73	69	79
Liczba świadczeń	8	450	585	522	561
Kwota świadczeń w złotych	9	116 447	164 462	140 963	167 950
ZASIŁEK OKRESOWY					
Liczba osób	10	491	645	659	692
Liczba świadczeń	11	2 795	3 671	4 136	4 420
Kwota świadczeń w złotych	12	817 339	1 273 879	1 384 282	1 400 000
W tym: (wiersze 13-24)					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	13	394	577	463	470
Liczba świadczeń	14	2 542	3 210	3 568	3 601
Kwota świadczeń w złotych	15	746 104	1 136 159	1 238 617	1 245 614
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	16	37	52	69	72
Liczba świadczeń	17	119	128	202	208
Kwota świadczeń w złotych	18	26 829	32 522	45 166	45 182
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	19	23	23	30	33
Liczba świadczeń	20	63	66	85	90
Kwota świadczeń w złotych	21	18 965	16 964	14 910	15 100
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	22	0	0	0	0
Liczba świadczeń	23	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
Liczba osób	25	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Liczba świadczeń	26	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	27	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM					
Liczba osób	28	1 024	1 061	1 045	1 031
Kwota świadczeń w złotych	29	1 014 771	722 741	776 600	670 000
W tym: ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"					
Liczba osób	30	776	714	446	200
Liczba świadczeń	31	3 268	2 420	753	402
Kwota świadczeń w złotych	32	363 122	150 520	75 350	25 000
ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2					
Liczba osób	33	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSIŁEK OGÓŁEM					
Liczba osób	35	650	802	745	780
Liczba świadczeń	36	78 507	112 042	100 234	100 500
Kwota świadczeń w złotych	37	419 060	565 629	509 810	520 000
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	38	404	457	405	460
Liczba świadczeń	39	40 255	52 848	43 132	45 200
Kwota świadczeń w złotych	40	248 715	301 895	265 251	272 000
W tym: (z wierszy 35-37) POSIŁEK - świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	41	603	802	690	700
Liczba świadczeń	42	65 801	85 564	85 642	90 300
Kwota świadczeń w złotych	43	368 240	507 981	437 299	450 000
W TYM: DLA DZIECI (z wierszy 41-43)					
Liczba osób	44	351	445	391	402
Liczba świadczeń	45	34 163	40 132	34 214	36 050
Kwota świadczeń w złotych	46	224 399	278 991	242 102	251 000
SCHRONIENIE					
Liczba osób	47	23	23	30	30
Liczba świadczeń	48	3 306	3 206	7 034	7 034
Kwota świadczeń w złotych	49	46 382	59 018	93 378	90 000
UBRANIE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
Liczba świadczeń	51	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	52	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU					
Liczba osób	53	4	5	4	5
Liczba świadczeń	54	4	5	1	5

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Kwota świadczeń w złotych	55	12 895	13 242	10 268	15 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	56	99	73	101	115
Liczba świadczeń	57	562	600	1 039	1 060
Kwota świadczeń w złotych	58	905 337	1 126 707	1 659 011	2 000 000
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	59	12	0	15	15
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	60	0	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	61	0	0	11	15
Liczba rodzin wspierających	62	0	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	63	0	0	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	64	0	0	228 776	210 000

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	742	1 949	1 284	1 284
Kwota świadczeń w złotych	2	2 374 525	2 539 700	5 170 314	5 170 314
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")					
Liczba świadczeń	3	388	92	76	80
Kwota świadczeń w złotych	4	91 000	92 000	76 000	8 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	5	388	217	265	280
Kwota świadczeń w złotych	6	388 000	217 000	265 000	280 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE					
Liczba świadczeń	7	2 096	1 731	1 346	1 346
Kwota świadczeń w złotych	8	1 079 205	958 297	990 738	990 738
DODATEK DO ŚWIADCZENIA PIELĘGNACYJNEGO					
Liczba świadczeń	9	0	0	6	6
Kwota świadczeń w złotych	10	0	0	600	600
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY - Ogółem					
Liczba świadczeń	11	0	0	10 592	10 622

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Kwota świadczeń w złotych	12	0	0	2 020 576	1 625 184
W tym: (od poz. 13 do poz. 20)					
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA					
Liczba świadczeń	13	0	0	2 415	2 415
Kwota świadczeń w złotych	14	0	0	369 495	369 495
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNACZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
Liczba świadczeń	15	0	0	4 756	4 756
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	727 668	727 668
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA					
Liczba świadczeń	17	0	0	3 208	3 208
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	490 824	490 824
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT					
Liczba świadczeń	19	0	0	213	243
Kwota świadczeń w złotych	20	0	0	432 589	37 197
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY					
Liczba świadczeń	21	0	0	91	107
Kwota świadczeń w złotych	22	0	0	43 320	56 732
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA					
Liczba świadczeń	23	X	X	655	700
Kwota świadczeń w złotych	24	X	X	334 673	364 000
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					
Liczba osób	25	500	500	409	400
Liczba rodzin	26	299	316	265	260
Kwota świadczeń w złotych	27	1 958 243	2 278 327	2 261 176	2 200 000
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba gospodarstw domowych	28	1 411	0	1 352	1 390
Kwota świadczeń w złotych	29	1 658 971	0	1 615 033	1 706 000
DODATKI ENERGETYCZNE					
Liczba gospodarstw domowych	30	X	X	174	200
Kwota świadczeń w złotych	31	X	X	8 612	9 000
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	32	1 022	0	805	805
Kwota świadczeń w złotych	33	47 876	0	52 491	57 401
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	34	1 478	0	1 698	2 500
Kwota świadczeń w złotych	35	211 524	0	301 892	360 000
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	36	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	37	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Liczba osób ogółem	38	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	39	0	0	0	0
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	40	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	41	0	0	0	0

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM						
Liczba placówek	1	2	2	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	2	2	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	35	35	35	35	35
Liczba osób korzystających	5	25	34	35	35	35
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	8	11	11
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	458 000	458 000	458 757	505 377	506 000
W TYM (z wierszy 1-9):						
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	10	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 11 i 12)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	11	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	12	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	15	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	1	1	1	1	1

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 20 i 21)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	20	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	21	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	22	35	35	35	35	35
Liczba osób korzystających	23	25	34	35	35	35
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	8	11	11
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	458 000	458 000	458 757	505 377	506 000
NOCLEGWONIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	27	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	31	0	0	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	32	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	33	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	34	0	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	35	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 36 i 37)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	36	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	37	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	38	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	39	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	40	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	41	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	42	0	0	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	5	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	6	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	9	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	10	0	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM						
Liczba placówek	11	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 12 i 13)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	12	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	16	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	18	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	19	0	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM						
Liczba placówek	20	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 21 i 22)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	21	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	22	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	23 000	29 000	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	27	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	30	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	75 000	73 000	70 000	70 000	70 000
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO						
Liczba placówek	33	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 34 i 35)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	34	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	35	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	36	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	37	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	39	0	0	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM						
Liczba placówek	40	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 41 i 42)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	41	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	42	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	43	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	44	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	46	X	X	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	47	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 48 i 49)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	48	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	49	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	51	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	X	X	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	54	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 55 i 56)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	55	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	56	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	57	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	58	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	59	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	60	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 61 i 62)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	61	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	62	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	63	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	64	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	65	0	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	66	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 67 i 68)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	67	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	68	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	69	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	70	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	71	0	0	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ						
Liczba placówek	72	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 73 i 74)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	73	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	74	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	75	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	76	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	77	0	0	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

(w osobach, stan na 31 grudnia)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM PRACOWNICY JEDNOSTKI						
Liczba ogółem pracowników jednostki pomocy społecznej	1	46	41	44	43	44
KADRA KIEROWNICZA						
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	2	2	2	2	2	2
W tym: (od poz. 3 do poz. 4)						
Wykształcenie wyższe	3	2	2	2	2	2
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	4	2	2	2	2	2
PRACOWNICY SOCJALNI						
Ogółem	5	19	18	19	17	18
W tym: pracownicy socjalni ogółem zatrudnieni z EFS	6	2	2	2	0	0
W tym: (od poz. 7 do poz. 11)						
Wykształcenie wyższe	7	12	11	12	12	13
Wykształcenie średnie	8	7	7	7	5	5
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	9	8	8	8	6	10
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	10	0	0	0	0	4
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	11	1	1	1	1	1
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	12	25	21	23	24	24
W tym: (od poz. 13 do poz. 15)						
Wykształcenie wyższe	13	15	13	16	17	17
Wykształcenie średnie	14	7	5	4	4	4
Inne	15	3	3	3	3	3

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	2	2	0	2	2
Zatrudnienie subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	0	0	0	1	1
Stáže	3	0	2	2	1	1

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

**ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ
(w osobach, w ciągu danego roku)**

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba zespołów	1	0	0	0	0	0
Liczba osób ogółem w zespole	2	0	0	0	0	0
W tym z wiersza 2:						
Pracownicy socjalni	3	0	0	0	0	0
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	4	0	0	0	0	0

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ
W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
(zadania własne i zadania zlecone)**

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	14 920 533	14 140 159	17 074 749	17 288 001	17 629 196
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	0	0	0	0	0
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	9 000	14 000	15 000	15 000	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	64 000	70 000	760 000	765 000	770 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	7	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0	0	0
85202 - Domy pomocy społecznej	9	485 000	458 000	478 000	506 000	506 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	11	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0	0	0
85204 - Rodziny zastępcze	13	9 000	80 000	229 000	210 000	210 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	0	0	0	0	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	15	14 000	14 699	12 656	15 000	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	0	0	0	0	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	17	0	0	14 668	32 309	32 309

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0	0	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	19	8 014 562	8 310 460	8 422 200	8 533 940	8 645 680
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	0	0	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	21	55 000	70 000	52 491	54 946	57 401
w tym: w budżecie OPS / PCPR	22	0	0	0	0	0
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	23	1 815 000	2 232 000	2 440 869	2 440 869	2 440 869
w tym: w budżecie OPS / PCPR	24	0	0	0	0	0
85215 - Dodatki mieszkaniowe	25	1 658 971	0	1 615 033	1 706 000	1 750 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	27	643 000	827 000	943 999	820 000	1 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	0	0	0	0	0
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	29	X	X	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	30	X	X	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	31	1 459 000	1 452 000	1 446 000	1 612 000	1 612 000
w tym: w budżecie OPS/PCPR	32	0	0	0	0	0
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	33	75 000	73 000	71 000	70 000	70 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	35	133 000	149 000	168 007	177 000	175 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0	0	0
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	37	0	0	400	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0	0	0
W tym (z wiersza 37): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	39	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	41	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	43	46 000	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	44	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	45	440 000	390 000	337 000	287 171	287 171
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0	0	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	47	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	49	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	51	0	0	68 426	42 766	42 766

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2012	Rok 2013		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	53	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	55	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	56	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	57	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	0	0	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	59	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0	0	0
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	61	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE z EFS					
Liczba projektów	1	1	1	1	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	2	60	61	50	0
Łączna kwota środków EFS	3	282 937	218 009	251 014	0
W tym:					
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPiPS					
Liczba konkursów	4	0	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	5	0	0	0	0
W tym					
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienionych wyżej)					
Liczba programów	6	0	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	7	0	0	0	0
W tym:					

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2012	Rok 2013		
Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje OPS/PCPR	1	0	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	2	0	0	0	0
Liczba zleceń / umów	3	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	4	0	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	5	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	6	0	0	0	0
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
Usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	7	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	8	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	9	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	10	0	0	0	0
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	11	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	12	0	0	0	0

10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

10.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby	2016 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	10	11	12	11	12	12	13
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	17	18	19	18	19	17	18
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	59	61	63	61	63	71	72
Dynamika (%)	4	X	103	103	97	103	113	101

Wskaźnik profesjonalizacji kadry - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby	2016 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	3	3	3	3	3	3	3
liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	3	6	5	10	5	5	5
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	33	45	46	41	44	43	44
Wartość wskaźnika $w1 + w2 / w3 \times 100\%$ (%)	4	18	20	17	32	18	19	18
Dynamika (%)	5	X	111	85	188	56	106	95

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby	2016 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	7	7	8	8	8	6	10
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	17	18	19	18	19	17	18
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	41	39	42	44	42	35	56
Dynamika (%)	4	X	95	108	105	95	83	160

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby	2016 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	0	0	0	0	0	0	4
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	17	18	19	18	19	17	18
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0	22
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik wolontariatu - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby	2016 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	0	2	2	0	2	2
liczba wszystkich pracowników	2	33	45	48	45	46	47	48
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	4	4	0	4	4
Dynamika (%)	4	X	0	0	100	0	0	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby / prognoza	2016 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	17	18	19	18	19	17	18
liczba mieszkańców	2	37 528	37 329	37 261	36 980	36 980	36 566	36 559
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 2000	3	0,91	0,96	1,02	0,97	1,03	0,93	1
Dynamika (%)	4	X	105	106	95	106	90	108

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 potrzeby /prognoza	2016 potrzeba
liczba pracowników socjalnych	1	17	18	19	18	19	17	18
liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) objętych pracą socjalną	2	154	806	898	841	742	724	724
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 50	3	5,52	1,12	1,06	1,07	1,28	1	1
Dynamika (%)	4	X	20	95	101	120	78	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej V

Warunki				Rok oceny
1 na 2 tys.	min. 3	1 na 50 rodzin		Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku
				1
X	X		1	0
	X	X	2	0
Ogółem			3	0

10.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza	2016 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	1 526 000	0	0	0	0	0	0
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 7	2	17 482 194	14 312 700	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	9	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	0

10.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik deprywacji lokalnej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	1	2 644	2 372	2 374	2 561	2 418	2 418
liczba mieszkańców	2	37 528	37 329	37 261	36 980	36 980	36 566
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	70,45	63,54	63,71	69,25	65,39	66
Dynamika (%)	4	X	90	100	109	94	101

Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń	1	681	698	698	822	852	852
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	1 640	1 479	1 472	1 646	1 658	1 658
Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców	3	42	47	47	50	51	51

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
w1 / w2 x 100%							
Dynamika (%)	4	X	112	100	106	102	100

Wskaźnik pomocy pieniężnej - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	1 150	1 054	1 081	1 137	1 135	1 135
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	1 640	1 479	1 472	1 646	1 658	1 658
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	70	71	73	69	68	68
Dynamika (%)	4	X	101	103	95	99	100

Wskaźnik pomocy niepieniężnej - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	742	674	650	802	810	815
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	1 640	1 479	1 472	1 646	1 658	1 658
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	45	46	44	49	49	49
Dynamika (%)	4	X	102	96	111	100	100

10.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
Ubóstwo (%)	1	62	65	74	75	76	76
Bezrobocie (%)	2	63	66	69	68	69	68
Niepełnosprawność (%)	3	39	40	40	37	42	42
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	53	54	55	52	59	58
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego (%)	5	26	29	38	38	48	48
Alkoholizm (%)	6	4	4	6	6	5	5
Narkomania (%)	7	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	5	4	5	6	9	9

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
Przemoc w rodzinie (%)	9	0	0	0	0	2	2

Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	2	1	12	0	15	15
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	42	46	47	50	82	80
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	1 148	1 047	1 062	1 143	1 132	1 132
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	4	4	4	4	7	7
Dynamika (%)	5	X	100	100	100	175	100

10.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ

Wskaźnik zasiłku stałego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	380	382	404	455	456	465
częstotliwość w miesiącach	2	9	9	10	10	11	10
średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	215	233	259	281	270	299
częstotliwość w miesiącach	4	8	8	8	8	8	7

Wskaźnik zasiłku okresowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	265	279	292	347	335	317
częstotliwość w miesiącach	2	5	5	6	6	6	6
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	269	278	294	354	347	346
częstotliwość w miesiącach	4	5	6	6	6	8	8
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	224	201	225	254	224	217
częstotliwość w miesiącach	6	4	3	3	2	3	3
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	186	196	301	257	175	168

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
częstotliwość w miesiącach	8	2	3	3	3	3	3
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	0	0	0	0	0	0
częstotliwość w miesiącach	10	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik zasiłku celowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	895	858	991	681	743	650

10.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku poprodukcyjnym*	1	7	10	9	9	9	10
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym*	2	4 313	4 243	4 100	4 100	7 663	9 132
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

* wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Wskaźnik kontraktu socjalnego - gmina

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób objętych kontraktem socjalnym	1	10	3	32	35	29	37
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	1 640	1 479	1 472	1 646	1 658	1 658
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	1	0	2	2	2	2
Dynamika (%)	4	X	0	0	100	100	100

Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktem socjalnym w KIS	1	0	0	0	0	0	0

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób długotrwale bezrobotnych	2	2 752	3 084	3 083	3 616	2 948	2 848
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.7. POMOC INSTYTUCJONALNA

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej - gmina

rok		2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	1	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	2	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy - gmina

rok		2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy o zasięgu lokalnym	2	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych - gmina

rok		2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0

10.8. ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)

Wskaźnik odmów - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba decyzji odmownych	1	64	36	23	11	49	30
liczba decyzji przyznających zasilek / usługę	2	8 000	8 319	10 413	10 413	8 253	8 500
Wartość wskaźnika w1/(w1+w2) x 100% (%)	3	1	0	0	0	1	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	1	25	15	2	1	1	1
liczba decyzji odmownych	2	64	36	23	11	49	30
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	39	42	9	9	2	3
Dynamika (%)	4	X	108	21	100	22	150

Wskaźnik odmów z powodu braku środków - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	1	2	1	0	0	0	0
liczba decyzji odmownych	2	64	36	23	11	49	30
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	3	3	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	100	0	0	0	0

10.9. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - gmina

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	17 455 194	100	14 312 700	100	14 920 533	100	14 140 159	100	17 074 749	100	17 288 001	100	17 629 196	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	108 000	1	45 700	0	73 000	0	84 000	1	775 000	5	780 000	5	785 000	4
852 - POMOC SPOŁECZNA	17 347 194	99	14 267 000	100	14 847 533	100	14 056 159	99	16 231 323	95	16 465 235	95	16 801 430	95
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	0	0	0	0	0	0	0	0	68 426	0	42 766	0	42 766	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (rozdział) - gmina

Wyszczególnienie		2010		2011		2012		2013		2014		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	17 455 194	100,00	14 312 700	100,00	14 920 533	100,00	14 140 159	100,00	17 074 749	100,00	17 288 001	100,00	17 629 196	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	0,00	6 700	0,05	9 000	0,06	14 000	0,10	15 000	0,09	15 000	0,09	15 000	0,09
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	108 000	0,62	39 000	0,27	64 000	0,43	70 000	0,50	760 000	4,45	765 000	4,43	770 000	4,37
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	450 000	2,58	706 000	4,93	485 000	3,25	458 000	3,24	478 000	2,80	506 000	2,93	506 000	2,87
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	0	0,00	0	0,00	9 000	0,06	80 000	0,57	229 000	1,34	210 000	1,21	210 000	1,19
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	10 000	0,06	9 000	0,06	14 000	0,09	14 699	0,10	12 656	0,07	15 000	0,09	15 000	0,09
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14 668	0,09	32 309	0,19	32 309	0,18
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	7 494 000	42,93	7 802 000	54,51	8 014 562	53,71	8 310 460	58,77	8 422 200	49,33	8 533 940	49,36	8 645 680	49,04
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	40 000	0,23	46 000	0,32	55 000	0,37	70 000	0,50	52 491	0,31	54 946	0,32	57 401	0,33
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	1 575 000	9,02	1 606 000	11,22	1 815 000	12,16	2 232 000	15,78	2 440 869	14,30	2 440 869	14,12	2 440 869	13,85
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	1 562 000	8,95	1 472 000	10,28	1 658 971	11,12	0	0,00	1 615 033	9,46	1 706 000	9,87	1 750 000	9,93
85216 - Zasiłki stałe	14	459 000	2,63	543 000	3,79	643 000	4,31	827 000	5,85	943 999	5,53	820 000	4,74	1 000 000	5,67
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	1 526 000	8,74	1 426 000	9,96	1 459 000	9,78	1 452 000	10,27	1 446 000	8,47	1 612 000	9,32	1 612 000	9,14
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	64 000	0,45	75 000	0,50	73 000	0,52	71 000	0,42	70 000	0,40	70 000	0,40
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	203 194	1,16	184 000	1,29	133 000	0,89	149 000	1,05	168 007	0,98	177 000	1,02	175 000	0,99
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	400	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	3 569 000	20,45	4 000	0,03	46 000	0,31	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	459 000	2,63	405 000	2,83	440 000	2,95	390 000	2,76	337 000	1,97	287 171	1,66	287 171	1,63
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	68 426	0,40	42 766	0,25	42 766	0,24
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie		2010		2011		2012		2013		2014		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - w budżecie OPS/PCPR - gmina

Wyszczególnienie		2010		2011		2012		2013		2014		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki		0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
851 - OCHRONA ZDROWIA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej - w budżecie OPS/PCPR (rozdziały) - gmina

Wyszczególnienie		2010		2011		2012		2013		2014 Potrzeby		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	0	100,00	0	100,00	0	100,00	0	100,00	0	100,00	0	100,00	0	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie		2010		2011		2012		2013		2014 Potrzeby		2015 Potrzeby		2016 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85216 - Zasiłki stałe	14	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków kłesk żywiołowych	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

11. Wnioski końcowe

Z różnych form wsparcia Ośrodka korzysta rocznie ponad tysiąc rodzin. W 2014 roku organizacja i funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymywała się na wysokim i stabilnym poziomie. Kontynuowano i poszerzano współpracę z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyteżonej pracy pracowników możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszego miasta. Ponadto pracownicy angażują przed wydaniem decyzji administracyjnej środki finansowe w celu bieżącego monitorowania wykonania budżetu, sporządzają comiesięczne raporty z realizacji przyznanej pomocy oraz poniesionego wydatku, sporządzają miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia w Opolu, wykonują comiesięczne zapotrzebowania na środki finansowe. Praca Ośrodka związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu świadczeń finansowych. To również pomoc rzeczowa i usługowa, a także działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy przy tym nadmienić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna i czasochłonna ze względu na bardzo zbiurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki, duża ilość dokumentów, stałe weryfikacje wywiadów, zmiany w przepisach prawnych). Duża liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wymaga nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń. Analiza wysokości przyznanych przez MOPS świadczeń pokazuje, że środki przeznaczone na pomoc społeczną nie są adekwatne do istniejących potrzeb.

STRUKTURA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ

Analizując liczbę środowisk klientów systemu pomocy społecznej uzyskujących wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, obserwujemy, że występuje duże zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Znaczna część mieszkańców miasta, w szczególności z powodu bezrobocia, ubóstwa, nie radzi sobie z zaspokojeniem podstawowych potrzeb wsparcia.

Spowodowane to jest:

- trudną sytuacją na rynku pracy: likwidacja zakładów pracy, redukcja zatrudnienia w zakładach pracy w Brzegu
- mieszkańcy naszego miasta osiągają niskie dochody, które nie pozwalają a zabezpieczenie podstawowych potrzeb,
- kryzys gospodarczy w kraju,
- starzeniem się społeczeństwa - do pomocy społecznej zgłasza się więcej osób samotnych, schorowanych, niepełnosprawnych, ponoszących wysokie koszty związane z leczeniem, zakupem leków, rehabilitacją,
- mieszkańcy uzyskują orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, co przy niskim dochodzie uprawia ich do otrzymania zasiłku stałego i możliwości opłacania przez Ośrodek składki zdrowotnej.

Niezmiernie, każdego roku, dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w Brzegu jest **ubóstwo**. Wsparcie z tego tytułu uzyskało w 2014 roku **860 rodzin**. Ubóstwo jest bardzo groźnym zjawiskiem, gdyż pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk. Jest źródłem przestępczości, a także wielu zachowań, które nie są społecznie akceptowane. Obecnie ubóstwo traktowane jest jako jeden z podstawowych czynników należących do strukturalnych wad określonych społeczności. Do przyczyn, które mogą to zjawisko wywoływać zalicza się przede wszystkim:

- zjawisko pełnego lub częściowego bezrobocia,
- brak równowagi i adekwatności między wysokością płac a wykonywaną pracą,
- bardzo intensywne zmiany, jakie zachodzą w strukturze gospodarki nie pozwalające pracownikom zaadaptować się do nowo powstających zawodów,
- źle funkcjonujący system szkolnictwa,
- zjawisko niepełnosprawności,
- źle funkcjonujący system ubezpieczeń,
- zjawisko dyskryminacji na rynku pracy,
- zanikanie tradycyjnej rodziny.

Głównym powodem ubóstwa jest zjawisko **bezrobocia**. To kolejna najczęściej występująca w 2014r. dysfunkcja z powodu której była udzielana pomoc finansowa w Brzegu. Liczba osób i rodzin objętych wsparciem z tej właśnie przyczyny systematycznie wzrasta (w 2014r. – **779 rodzin**). Tendencję wzrostową, w rejestrowanej liczbie osób bezrobotnych zauważa się również w statystykach prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu.

Osoby bezrobotne korzystające z pomocy Ośrodka w znacznej części to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub posiadające je na poziomie średnim lub zasadniczym. Ponadto dużo osób bezrobotnych posiada zdezaktualizowane kwalifikacje, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Niepokojące jest zjawisko określane przez badaczy mianem pozornego bezrobocia, odnoszące się głównie do podopiecznych Ośrodka. Pozornych bezrobotnych można podzielić na tych, którzy nie są zainteresowani pracą (nie szukają jej i/lub nie są gotowi jej podjąć) oraz pracujących na czarno lub w inny sposób osiągających dochód.

Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę długość okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku pracy pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia pracy. Brak chęci do pracy jest charakterystyczny dla podopiecznych Ośrodka zwłaszcza gdy podjęcie zatrudnienia spowoduje wzrost dochodu, a w konsekwencji oznacza to utratę prawa do świadczeń pieniężnych.

ANALIZA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Najniższy poziom dochodów, posiadanych przez rodzinę, określa grupę beneficjentów pomocy społecznej. Grupa ta pomimo wsparcia funkcji ekonomicznej rodziny poprzez fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne w dalszym ciągu wykazuje cechy niedostatku i ubóstwa, które rodzą realne zagrożenie wystąpienia zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W roku 2014 z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych skorzystało 1 070 rodzin (2 290 osób w rodzinach), natomiast z formy świadczeń niepieniężnych skorzystało 553 rodziny (1 324 osoby w rodzinach) z terenu Brzegu. Duża liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wymaga nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń.

Zasilek okresowy

O skali występującego ubóstwa w naszym mieście świadczy ilość przyznawanych i wypłacanych przez nasz ośrodek zasiłków okresowych.

W 2014r. przyznano ww. świadczenia dla **659 rodzin** na łączną kwotę **1 384 282 zł**. Środki na realizację zadania w całości pochodziły z dotacji celowej. Rok 2014 to ponowny wzrost liczby świadczeniobiorców zasiłków okresowych. Wypłacono **4 136 świadczeń** przyznających zasiłki okresowe. Ten stan rzeczy wynikał z faktu, iż więcej osób niż w roku ubiegłym kwalifikowało się do przyznania tej formy pomocy.

Zasilek celowy i specjalny zasilek celowy

Zasilek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasilek celowy – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2014r. z tej formy pomocy skorzystało **1 045** rodzin na co przeznaczono kwotę **776 600 zł**.

Sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2014 roku koszty sprawienia pogrzebu dla **4** osób wyniosły **10 268 zł**.

Zasilek stały

Jest to świadczenie o charakterze obligatoryjnym przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 529 zł.

Wypłata zasiłków stałych należy również do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa w 100%.

W 2014r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie **943 999 zł** dla **236 osób**.

Zapewnie wyżywienia w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2014 roku MOPS nadal realizował program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który pozwolił na ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, niepełnosprawnych. Celem programu było także zapewnienie tym osobom (zwłaszcza, jeśli są samotne) możliwości dowozu jednego gorącego posiłku dziennie.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej zweryfikowanego Rozporządzeniem Rady Ministrów.

Pomocą w zakresie dożywiania objęte były dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny oraz osoby dorosłe, w szczególności chore, samotne, niepełnosprawne, w podeszłym wieku, bezdomne. W ramach programu dożywiane były również dzieci w przedszkolach. Dzieci i młodzież ucząca się spożywały posiłek w szkołach.

Rzeczową formą udzielonej pomocy w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” był:

- w szkołach - pełen posiłek
- w przedszkolach – śniadanie, pełen obiad lub całodienne wyżywienie,
- dla osób starszych, niepełnosprawnych, chorych i innych – jeden posiłek gorący (posiłek jednodaniowy lub pełny obiad)

W 2014 roku w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomocą objęto **690** osób, które otrzymały pomoc o łącznej kwocie **437 299,00 zł.**

Usługi Opiekuńcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców miasta Brzegu. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób innych, a były jej pozbawione. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługiwała również osobom samotnie gospodarującym a posiadającym rodzinę oraz zamieszkującym i gospodarującym wspólnie z rodziną, a rodzina i wspólnie zamieszkali nie mogą zapewnić pomocy i opieki z uwagi na zły stan zdrowia, patologię, pracę zawodowa, naukę, brak odpowiedniego przygotowania lub z innych uzasadnionych powodów.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należało organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez pielęgniarki oraz terapeutów prowadzących indywidualne zajęcia z dziećmi z autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do wykonywania zawodu.

W 2014r. postaci usług opiekuńczych, skorzystało w Brzegu **61 osób- koszt usług 132 222 zł.,** natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystało w Brzegu **11 osób- koszt usług 35 785 zł.**

Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W związku z tym to na gminie leży odpowiedzialność w partycypowaniu w opłatach za pobyt osób w domach pomocy społecznej. Z roku na rok budżet środków finansowych Ośrodka na ten cel wzrasta.

Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania oraz nieposiadania dostatecznych dochodów przez osoby kierowane do nich, z których ponosiłyby pełną odpłatność. Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w dps, ponieważ to starosta danego powiatu co roku ustala miesięczny koszt pobytu, a mina musi zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ponieść odpłatność.

Należy zaznaczyć, że Ośrodek stara się zapewnić opiekę osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Jednakże pomoc ta często jest niewystarczająca i wówczas gmina jest zobowiązana skierować osobę do domu pomocy społecznej zapewniającego całodobową opiekę. Ponadto Ośrodek realizuje postanowienia Sądu nakazujące umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej.

W 2014 roku w domach pomocy społecznej przebywało 101 mieszkańców Brzegu. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Brzeg wynosił 1 659 011 zł. Był to kolejny rok, w którym odnotowuje się wzrost wydatków na realizację zadania.

Realizacja zadań wspierających rodziny - Asystent rodziny

Kolejnym zadaniem, do realizacji którego zostały zobligowane Gminy w ostatnich latach jest realizacja zapisów ustawy o wpięciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc dotyczy również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. Realizując zadania ustawy w celu poprawy funkcjonowania rodzin tut. Ośrodek pozyskał dofinansowanie z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na zatrudnienie w 2014 roku asystenta rodziny do którego zadań należy wspieranie rodzin zmagających się z problemami wychowawczymi, tym samym uniknięcie sytuacji odebrania dziecka przez Sąd do rodzin zastępczych bądź innych placówek opiekuńczo- wychowawczych. Asystent rodziny w 2014 roku objął wsparciem 11 rodzin.

Rodziny zastępcze

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. **ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc dotyczy również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. W ramach tego zadania własnego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał wydatki związane z umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych z terenu powiatu brzeskiego, w tym :

- Dom Dziecka w Skorogoszczy
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Szansa” w Brzegu
- Dom Dziecka w Strzegowie
- zawodowe rodziny zastępcze
- spokrewnione , niezawodowe rodziny zastępcze

Koszt realizacji zadań związanych z ustawą w 2014 roku wyniósł **228 776 zł.**

DZIENNY DOM POMOCY

W domu zachowana jest niezależność. Udział w zajęciach jest dobrowolny. Wspólne prace, rozmowy, spacer, uroczyste spotkania zbliżają ludzi do siebie. Często rodzą się nowe znajomości, przyjaźnie. Wspólne przedsięwzięcia kulturalne, towarzyskie, terapeutyczne mają istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne. Wyzwalają one wiarę we własne siły, poczucie godności i przydatności.

Do Dziennego Domu pomocy przyjmowane są osoby kierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu. Pensjonariusze przebywający w placówce korzystają z telewizji, radia ,biblioteki, gier stołkowych. Prowadzone są również zajęcia terapeutyczne w których uczestniczy **od 25-ciu do 30-stu osób.** Dzięki cały czas rozwijającej się terapii ludzie starsi i samotni mogą rozwijać i realizować swoje zainteresowania między innymi takie jak: robienie na drutach, wyszywanie, malowanie, rysowanie na papierze oraz szkłe, wykonywanie prac plastycznych z bibuły, plasteliny, papieru, wykonywanie kartek okolicznościowych oraz innych prac manualnych. Celem zajęć jest umożliwienie pensjonariuszom wyrażenia przeżyć, które są trudne do przekazania w słowach, tłumione, oraz odreagowania emocji i napięć. Prowadzona jest również biblioterapia i muzykoterapia dla osób, które w niewielkim stopniu angażują się w zajęcia terapii zajęciowej. Rozwijana jest również aktywność ruchowa poprzez prowadzenie w zajęciach codziennych kinezyterapii w formie gimnastyki zbiorowej lub indywidualnej pod okiem wykwalifikowanej pielęgniarki, która obejmuje pensjonariuszy całodzienną opieką medyczną. Kontroluje w miarę potrzeb pensjonariuszy podstawowe parametry takie jak: wysokość ciśnienia i poziom cukru. Wychodząc z założenia, że sztuka wzbogaca przeżycia odbiorcy, pracownicy organizują dla pensjonariuszy różne imprezy kulturalne i integracyjne na terenie i poza placówką.

W celu uatrakcyjnienia pobytu w Dziennym Domu Pomocy i zachęcenia do udziału w zajęciach terapeutycznych cały czas dokonuje się szeregu zmian na miarę możliwości finansowych. Utworzono większą salę do zajęć manualnych, terapii zajęciowej oraz socjoterapii. Stworzono salę telewizyjną w głównej mierze na prośbę pensjonariuszy, którzy oglądają swoje ulubione programy oraz seriale. Nasi podopieczni korzystają także z sali wycoczynkowej oraz gimnastycznej. Co tydzień wyświetlane są filmy, głównie przyrodnicze, historyczne i religijne. Podopieczni chętnie uczestniczą w tych projekcjach. Organizowane są także bale, takie jak np. karnawałowy, na którym nasi pensjonariusze mieli możliwość spotkania się przy orkiestrze i jedzeniu z seniorami należącymi do Związku Emerytów i Rencistów, Uniwersytetu III wieku itp. Odbyło się także spotkanie integracyjne połączone z zabawą w Domu Pomocy Społecznej w Grodkowie. Poza tym w okresie letnim, organizowane są grille połączone ze wspólnymi śpiewami i zabawami tanecznymi.

Osoby uczęszczające na terapię korzystają również z tarasu placówki, gdzie najczęściej w dni upalne mogą odpocząć w cieniu budynku. Gdy pogoda umożliwi wyjście na ogród, realizowana jest tzw. silwoterapia, czyli zajęcia na świeżym powietrzu. Często gościimy także dzieci z okolicznych szkół i przedszkoli, które przygotowują różnego rodzaju przedstawienia i występy. W ostatnim czasie mieliśmy przyjemność gościć chór młodzieży z Podlasia, który przygotował repertuar na który składały się pieśni chrześcijańskie.

Do dyspozycji pensjonariuszy jest również sala komputerowa składająca się z dwóch stanowisk komputerowych, z których korzystają podopieczni. Część z nich korzysta ze sprzętu w celu ogólnego rozwoju i nauki obsługi.

Jednocześnie, w miarę posiadanych środków finansowych, podejmowane są działania mające na celu odnawianie pomieszczeń DDP, budynek jest obiektem zabytkowym i wszelkie prace remontowe mogą być prowadzone za zgodą Konserwatora Zabytków. Do chwili obecnej udało się odświeżyć większość pomieszczeń i dokonać niezbędnych remontów sprawiających, iż budynek staje się bardziej bezpieczny i przyjazny dla pensjonariuszy.

Z inicjatywy MOPS w 2014 roku w dniach 25.09- 01.10. zorganizowano w Brzegu Tydzień Seniora. Seniorzy mogli przez ten czas skorzystać z bogatego programu przygotowanego specjalnie dla nich. Głównym miejscem odbywających się przy tej okazji imprez był Dzienny Dom Pomocy. Seniorzy mogli zobaczyć występy artystyczne dzieci z brzeskich szkół, uczestniczyć w specjalnie dla nich przygotowanych prelekcjach, zajęciach ruchowych prowadzonych przez wykwalifikowanego fizjoterapeutę. W trakcie obchodów Tygodnia Seniora odbył się także Bal Seniora a przez cały tydzień nasi seniorzy mogli korzystać z bezpłatnego poradnictwa i konsultacji ze specjalistami Punkcie Pomocy Kryzysowej. Imprezy cieszyły się dużym powodzeniem i jest duża szansa, iż święto seniorów na stałe wpisze się w kalendarz imprez organizowanych w Brzegu.

PUNKT POMOCY KRYZYSOWEJ

Punkt Pomocy Kryzysowej jako komórka organizacyjna MOPS w Brzegu zajmuje się udzielaniem pomocy w formie poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej, interwencji, szeroko rozumianej pracy socjalnej wobec osób i rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich ról i zadań społecznych, znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Grupa terapeutów zajmują się kompleksowo problematyką uzależnień, udzielając pomocy rodzinom, osobom poprzez interdyscyplinarne podejście do przeciwdziałania w/w problemom społecznym, zarówno przez zastosowanie specjalistycznego poradnictwa, indywidualnej i grupowej terapii tak, aby klienci mogli poradzić sobie z zaistniałą sytuacją kryzysową

Terapeuci prowadzą również terapię indywidualną (wspierająco- motywującą - edukacyjną) dla każdej z osób i rodzin, które borykały się z problemem narkotykowym. Przeciwdziałanie narkomanii jest jednym z ważniejszych wyzwań najbliższego czasu. Punkt w 2014r. podejmował kroki w kierunku zwiększenia efektywności działań profilaktycznych, ograniczenia ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz zwiększenia dostępu do informacji i poradnictwa z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Terapia obejmuje również młodzież sprawiającą problemy opiekuńczo - wychowawcze, mającą problemy z nauką, nie realizującą obowiązku szkolnego, mającą nadzór kuratora, skonfliktowaną z prawem, często sięgającą po używki typu: narkotyki, alkohol, tytoń, dopalacze, leki.

Punkt Pomocy Kryzysowej świadczy również pomoc psychologiczną. Zadaniem w/w jest świadczenie kompleksowej pomocy osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej, trudnych przeżyć osobistych. Specjaliści prowadzą interdyscyplinarne działania w zakresie interwencji kryzysowej, której celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności radzenia sobie, które ma pomóc i zapobiec przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Punkt Pomocy Kryzysowej w Brzegu zapewnia również swoim klientom specjalistyczną pomoc prawną, polegającą w głównej mierze na: świadczeniu poradnictwa prawnego w zakresie prawa karnego, cywilnego, rodzinnego. Pomocy w opracowywaniu pism, pozwów, zażaleń, skarg do instytucji państwowych. Ponadto zinterpretowaniu dla klienta postanowienia sądowego, zawitych pism urzędowych i pomocy w rozwiązaniu skomplikowanych prawnie sytuacji kryzysowych.

Punkt Pomocy Kryzysowej współpracuje z szeregiem instytucji w celu kompleksowego i szybszego rozwiązania trudnej sytuacji kryzysowej klientów Punktu. Instytucjami jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja – zwłaszcza Rewir Dzielnicowych zajmujący się działaniami prewencyjnymi, szkoły, Sąd Rejonowy.

W 2014 roku z usług poradnictwa Punktu Pomocy Kryzysowej skorzystało 2 534 mieszkańców Brzegu.

Świetlica i klub

Przy Punkcie Pomocy Kryzysowej działa także świetlica opiekuńczo- wychowawcza z elementami socjoterapii (w zajęciach uczestniczy 15 dzieci, uczniów szkół podstawowych) oraz klub młodzieżowy (klub ma formułę otwartą, w zajęciach uczestniczy 10-15 osób).

Funkcjonujące przy Ośrodku świetlica oraz klub wykonują stałą pracę z dzieckiem i jego rodziną. Zatrudniona kadra służy pomocą w nauce, organizuje czas wolny, kształtuje rozwój zainteresowań oraz organizacje zabawy i zajęcia sportowe. Do Placówek wsparcia dziennego trafiają osoby głównie z rodzin niewydolnych wychowawczo, tj. z rodzin dotkniętych alkoholizmem, z rodzin wielodzietnych, rozbitych, których rodzice są klientami MOPS. Wychowawcy uczą nawiązywać ich więzi uczuciowe oraz związki interpersonalne. Kształcą w zakresie planowania i organizowania codziennych zajęć oraz czasu wolnego. Kształtują nawyki oraz proklamują zachowania prozdrowotne. Efektem tych wszystkich działań jest wyrównywanie deficytów rozwojowych przejętych od rodziców oraz środowiska w jakim się wychowują

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Konieczność powołania zespołu interdyscyplinarnego wynika z zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy. Do zadań takiego zespołu należy: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, udzielanie pomocy, a w szczególności zapewnienie poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów, udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będącym świadkami przemocy w rodzinie, podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta”.

Zespół działa przy Punkcie Pomocy Kryzysowej będącego w strukturach MOPS w Brzegu. Zespół Interdyscyplinarny składa się z 7 członków, którzy reprezentują odmienne instytucje w celu zapewnienia skoordynowanego współdziałania. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Ochrony Zdrowia, Oświaty, Kuratorskiej Służby Sądowej, Policji, organizacji pozarządowej oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014 roku wpłynęło 81 Niebieskich Kart.

Sprawy, którymi zajęły się grupy dotyczyły:

- przemoc wobec dzieci stosowana przez matki,
- przemoc wobec dziecka z powodu nadużywania alkoholu przez rodziców,
- przemoc wobec osoby chorej psychicznie,
- przemoc domowa ze strony mężów.

Powołanie zespołu interdyscyplinarnego jest częścią działania mającego na celu złagodzenie skutków przemocy w rodzinach. Bezpośredni kontakt przedstawicieli poszczególnych instytucji ułatwi wymianę informacji na temat konkretnego przypadku. W pracy zespołu bardzo ważne będzie również współdziałanie specjalistów poszczególnych dziedzin.

W 2015 roku nadal priorytetowymi celami jednostki będzie wspomaganie osób i rodzin w celu przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, podejmowanie działań mających na celu wsparcie seniorów, udzielania wsparcia dzieciom, młodzieży i ich rodzinom. Zapewnienie odpowiednich warunków (organizacyjnych, prawnych, kadrowych i finansowych) do realizacji celów jednostki wykorzystując przy tym wszelkie dostępne możliwości w zakresie pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych.

Podejmowane będą także kroki w kierunku przeciwdziałaniu zjawiskom alkoholizmu oraz narkomanii. Rozszerzona zostanie oferta Punktu Pomocy Kryzysowej dla osób i ich bliskich dotkniętych tymi problemami poprzez zapewnienie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin, poszerzenie wiedzy pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychosocjalnych.

W najbliższych latach działania MOPS-u w Brzegu będą zawierały elementy mające doprowadzić do zmiany wizerunku Ośrodka od wizerunku instytucji wypłacającej zasiłki do instytucji udzielającej kompleksowego wsparcia osobom i rodzinom. W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej opartego na ścisłej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami publicznymi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za potrzebne w szczególności podejmowanie dalszych działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej - osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich.

Bardzo ważnym problemem w bieżącej pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu jest lokalizacja. Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucja, której nadrzędnym celem winno być rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka powinien mieć swoją siedzibę w miejscu ogólnie dostępnym, uwzględniającym potrzeby i możliwości osób niepełnosprawnych, chorych i starszych, tak by każdy miał łatwy dostęp do pracowników ośrodka. Pracownicy socjalni muszą mieć możliwość rozmowy z petentem w warunkach intymnych, tak by każdy bez uprzedzeń i obaw, że ktoś inny to słyszy, mógł opowiedzieć o swoich problemach. Trzeba pamiętać że do ośrodka przychodzą osoby, które z różnych powodów znalazły się na zakręcie życiowym i ich problemy są różne i skomplikowane, często trudno im mówić o nich. Taka osoba przychodząc do pracownika Ośrodka obdarza go zaufaniem, które niezbędne jest do prawidłowej oceny sytuacji i udzielenia pomocy. Koniecznym więc się wydaje zapewnienie takim osobom możliwości rozmowy i zwierzenia się pracownikowi w odpowiednich warunkach. Obecna siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w piętrowym budynku - osoby niepełnosprawne i starsze mają często poważne problemy z dotarciem do pracowników socjalnych. Poza tym mamy duże zagęszczenie pracowników w biurach i trudno tu mówić o intymności kontaktu z klientem ośrodka.

Reasumując, w roku 2015 ośrodek będzie kontynuował działania, mające na celu ułatwienie dostępu do aktywnych form integracji społecznej osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Zamierzenia te będą realizowane poprzez stosowanie różnorodnych instrumentów pomocy finansowej i pracy socjalnej, a także poprzez rozwój kompetencyjny kadry ośrodka, umożliwiającym wzrost efektywności i skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania zjawiskom ekskluzji społecznej.